

razne kraje: 1757 knjig, 5000 Vestnikov in mnogo pisalnega orodja.

Razširjanje družbenih zavodov zahteva zmiraj večje žrtve; misliti je torej o načinih, kako povišati prispevke. Lansko leto je rodoljuben stotnik oskrbel za družbo „nabiralnike“, ki so po javnih lokalih in v domoljubnih hišah privabili lepih prispevkov za družbine namene. Sličnih nabiralnikov si je letos naročila zopet 200 komadov, ti novi imajo v medenčno vtisnjen napis in ključavnico za zapreti. Po zahtevi se razpošljejo širom domovine.

Kakor prejšnja leta bila so i zadnje slovenska društva po vseh pokrajinah naklonjena naši družbi, bodisi, da so sama darovala, bodisi, da so sodelovala pri veselicah in zabavah, prirejeni v korist naši družbi. — Tržaški rodoljubi so i letos priporočavali „Ciril-Metodov dar“, ki je dobro podprl blagajno. Dohajali so božični, novoletni, velikonočni, godovni ... darovi, kakor tudi pri veselih in žalostnih dogodkih, n. pr. o botrinjah, svatovščinah, novih mašah, pogrebščinah namesto vencev. Marljive ženske podružnice v Trstu in Gorici so za božičnice in razne šolske slavnosti nabrale toliko darov, da so skazale pravo delo krščanskega usmiljena ondotnim otrokom pa tudi njih starišev.

Ker pa ima naša družba dobrotnikov in prijateljev na tisoče mej častitim ženstvom in moštvom po vseh pokrajinah, zato jih slavni skupščini ne moremo imenoma navajati, kar se tem lažje opusti, ker so slovenski časniki sproti beležili njih ceneje darove.

Umljivo je, da bi naša družba, ako bi je naše častništvo vedno toplo ne podpiralo, ne mogla prosperovati in bi se ne bila povzpela na toliko višino ugleda in priljubljenosti. „Narod“, „Edinost“, „Soča“ imajo stalne predele za družbine darove in vrli „Mir“ izkazuje v vsaki številki „kronske darove za velikovsko šolo“. Pa tudi drugi časniki objavljajo sproti darove za našo družbo, dasi v relativno manjši meri.

Običajna vodstvena okrožnica do posojilnic in hranilnic tudi letos ni zgrešila svojega namena, kajti večina se je odzvala z večjim ali manjšim darom.

Družbino vodstvo, motreč to tekmovanje v družbine namene, zajemlje iz tega bodrilo za svoje delovanje. Občudujoč toliko požrtvovalnost ginjenim srcem izreka danes vsem dobrotnikom, podružničnim načelnictvom, narodnim časnikom, dičnemu ženstvu, ki v istini prednjači v nabiranju društvenih darov, vsem našim prijateljem zaslužno priznanje in globoko zahvalo.

A pozabiti ne smemo onih, katerih ni več v naši sredi, ker nam jih je pograbila nemila smrt. In večinoma smrt najrajše odtrga najbolj delavne osebe. Bodi vsem blag spomin, v večnosti pa obilno plačilo.

Slavna skupščina! Že iz teh črtic ste ponesli, da si je vodstvo resno prizadevalo našo družbo obdržati na dosednji stopinji ugleda in priljubljenosti mej narodom slovenskim, kakor v preteklem desetletji. — Prvo desetletje bilo je odmenjeno v to, da smo sploh osnovali kaj zavodov in učilišč ter tako dokazali merodajnim faktorjem in vsemu svetu, da je v obmejnih krajih dokaj slovenske mladeži, kateri se krati narurna pravica vzgoje v materinem jeziku. — In tu s ponosom beležimo uspeh — kajti število 15 društvenih zavodov (dasi dva začasno prenehata) je gotovo častno za naše borne razmere. To doseči je bilo mogoče le z združenimi močmi, kakor so se v istini osredotočile prav za naši družbi; kajti vodstvu so šli na roke, kar beležimo s posebno hvaležnostjo, možje in dostojanstveniki, ki so s svetom in dejanjem vodstvo napotili, da je odločilo za najpripravišni način v dosego družbinih smotrov.

V drugem desetletju bo družbino vodstvo brez dvoma moralo svojo pozornost obračati osobito v to, da se konsolidujeta dva glavna šolska zavoda v Trstu in Velikovu, za kar bo treba še veliko denarnih žrtev, katere bo naš narod

donašal, vedoč, da se tu gre za njegov naraščaj, za njegovo bodočnost.

Predno sklenemo, še jedno pojasnilo! Najdejo se tudi mej Slovenci neverni Tomaži, ki nočejo umevati čistih namenov naše družbe in jo mečejo v jeden koš z „Lega nazionala“, „Deutscher Schulverein“, „Katolischer Schulverein“. A nič bolj nepravilnega nego to. Kdor le nekoliko spremlja javno delovanje dveh prvoimenovanih društev, razvidi, da je mej njima in mej družbo sv. Cirila in Metoda razloček kakor noč in dan. Tam je le zgolj napad. Pod krinko človekoljubnih namenov vabijo v svoje zavode inorodne otroke, da bi jih vzgajali za slovenske janičarje. Severni neprijatelji bi radi po naših gomilah sezidali „most do Adrije“: jugozahodni sovragi pa bi radi zemljo, ki je naša last že nad 1300 let, vzeli našemu rodu ter je utrgali tudi od naš starodavne Avstrije, katere najsvetejši zaščitnik na jugozahodu je uprava naš krepki narod. — Sorodniša je naša družba z zadnjeime „Kath. Schulverein“; nekaterim je ta tudi uzor za našo družbo. A ti ne pomislijo, da je naša bila prej nego „Kath. Sch.“ in da so organizacija naše družbe opira na naše slovenske razmere. „Kath. Sch.“ se bori le za konfesionalne šole, ker so se židje s svojim interkonfesionalnim zakonodajstvom urinili tudi v kršansko šolstvo in si tako podjarmili kristjane — ne bori se pa narodnost, ker nemška itak ni nikjer, najmanj pa na Slovenskem v nevarnosti. A naša se ne bori samo za versko šolo prav v zmislu katol. cerkve, nego tudi za narodni, za slovenski značaj naših šol. In to ni nikak pretiran nacijonalizem; to je le zahteva krščanske pravičnosti: tako v interesu kat. cerkve kakor naše Avstrije; to je za vas Slovence vitalno vprašanje. — Mi torej nismo agresivni, mi smo le defenzivni; po vseh kršč. načelih pa nam je dovoljena samoobramba, in če se ne bomo branili mi, kdo pa nas bo? — Mi smemo in moramo klicati našim neprijateljem: Spolnajte 7. zapoved Božjo Vi, — pustite, kar je našega, mi ne želimo Vašega! —

V očigled tem neutajljivim dejstvom: ali naj Vas, oč. skupščinarji, še opominjamo k vztrajnemu delovanju?! Vaša navzočnost že nam le priča, da Vaša srca gore za stare ideale slovenske — o da bi se ta ogenj zanesel po Vas tudi po vseh dolih in planjavah naše mile domovine, da se daleč na okrog srca vnemajo za družbo, katero si je ustarił narod sam — za svojo mladež za sebe. In v to svrho Vam kličemo v slovo besede, ki jih je letos izustil pesnik Vam, slovenske žene, bodreč Vas na domorodno delo za našo družbo:

„Da se ne bo glasilo kdaj; „Nekoč
Žil je Sloven, a je pregnan iz raja“
Zato v bodočnost svojega naroda,
Jedini družba nas Ciril-Metoda!“

Tajnikovo poročilo se je vzelo na znanje in predsednik se je potem spominjal umrlih članov. (Dalje sledi.)

— **Spomenik v spomin prihoda Nj. Veličanstva cesarja Franca Josipa I v Ljubljano dne 7. maja 1895.** po potresni katastrofi. Občinski svet ljubljanski je v svoji zadnji seji ednoglasno vsprejel predlog, ki gre na to, da se v spomin prihoda presvitlega cesarja v Ljubljano dne 7. maja 1895. postavi primeren spomenik. Predlog se glasi: Spomenik hvaležnosti Nj. Veličanstvu presvitlemu cesarju bodi arhitektoničnega značaja: piramida, obelisk ali drugi arhitektonični motiv po možnosti z bronastim reliefom Nj. Veličanstva in primernim, v bron vlitim napisom; 2. postavljen bodi v novem javnem parku pred zapadno fronto in na srednjo os „Narodnega doma“ ali na kakem drugem primernem kraju mesta; 3. za zgradbo spomenika dovoljuje se znesek do 10.000 gld. iz občinskih dohodkov; 4. mestnemu magistratu se naroča, naj stopi v dogovor s kiparjem gosp. Ganglom in arhitektom gosp. Duffejem zaradi

naprave načrta, oziroma modela, in da potem dotično delo predloži občinskemu svetu v odobrenje.

— **Slavnost »Narodne Čitalnice« v Starem trgu pri Ložu.** Dne 23. avgusta se je v Starem trgu obhajala redka slavnost, tamošnja Čitalnica je praznovala na izredno slovesen način svojo petindvajsetletnico in blagoslovljenje društvene zastave. Slavnost se je pričela z mirozovom v predvečer in budnico v nedeljo zjutraj. Dasi je dež nepretrgoma lil, prišlo je vendar mnogo gostov iz Ljubljane, med njimi deputacija ljubljanskega „Sokola“ s starosto dr. Tavčarjem na čelu, iz Postojine in od drugod, katere sta podžupan gosp. Petsche in gđ. Petsche-tova prav pristrčno pozdravila. Pri slavnem obedu je napil g. Petsche presvitlemu cesarju, dr. Ivan Tavčar ložki dolini, župan Ivan Hribar čitalnici. Vse napitnice so se burno pozdravljale; največje naudušenje je pa razvnel prekrasni govor drž. poslanca Koblarja. Koncem njegovega govora se je razvila nova društvena zastava. Cerkevni blagoslov se je odrekel zastavi. Po obedu se je pelo izborno par moških in mešanih zborov. Proti 5. uri se je jelo jasni in ljubljanski Sokoli so imeli zopet priliko pokazati svojo izvrstno izurjenost v telovadbi. Na to se je razvil živahen ples ob dovršenem sviranju postojinske godbe. Vsi, ki so bili navzoči pri slavlju, so jedini v tem, da so doživeli malo slavnosti, na katerih bi bili tako pristrčno sprejeti, pri katerih bi se bili vpricho tolike slovesnosti zabavali tako izvrstno, neprisiljeno.

— **Spominsko ploščo Davorinu Trstenjaku** slovesno odkrijejo dne 6. septembra na njega rojstnem domu v Kraljevcih pri sv. Jurju ob Ščavnici na Spod. Štajerskem.

— **Umrl** je dne 25. t. m. v Idriji ondotni župnik in dekan preč. g. Jožef Kogej, star 65 let. N. v. m. p.

— **Nakupovanje konj** za c. in kr. vojsko bode dne 28. sept. v Št. Jerneju na Dolenjskem.

— **Domača konjereja.** Znana veleposestnica gospa Jozefa Hribar pod Gabrom na Dolenjskem je prodala žrebčarskemu depotu v Selu 3 leta starega žrebca za vsoto 1000 gld. To je gotovo vspodbudno priznanje za domačo konjerejo.

— **Strašanska nevihta** je divjala dne 23. t. m. popoldne v krški okolici. Preobrnila je več kozolcev, lomila drevje in napravila sploh mnogo škode. Pod kozolcem grofa Auersperga je vedrilo 7 vojakov-topničarjev. Vihar je kozolec preobrnil in tramovi so ubili ednega vojaka. Drugih šest se jih je rešilo. Za nevihto se je usula toča in oklestila popolnoma vinograde, vrte in polje. Škoda je velika.

— **Vsled bicikla smrt.** Zidarski mojster Jakob Kogovšek iz Horjula in marker Ivan Primožič iz Ljubljane sta dne 24. t. m. zvečer na Viču s tako močjo zadržala z bicikli drug v drugega, da je Kogovšek ostal na mestu mrtev, Primožič pa je lahko ranjen. Kogovšek si je vsled padca prebil lobanjo in umrl.

— **Najdeni dinamit.** Na vrtu ob južnem kolodvoru v Ljubljani našli so dne 24. t. m. zvečer dva kovčega, v katerih je bilo 22½ kg. dinamita in več metrov netilne niti. Dinamit se je spravil v varno zavetje in začela se je preiskava od kod je prišel dinamit tja. Najbrže ga je kak delavec ukral in ondi shranil.

— **Strela je ubila** 22letnega Janeza Skubica iz Dragovškega pri Štangi, ko je stal ob nevihti pred čebelnjakom.

— **Nesreči.** Pal je iz hišnega podstrešja 18letni Jožef Zupančič v Mali Štangi tako močno, da je kmalu na to umrl.

— **Pri pripravljanju drv** v Gorjancih pala je posekana bukev tako nesrečno na 63letnega Martina Slobodnika iz Bojanjevasi, da je bil takoj mrtev.

— **V smrt na vešalih** so obsodili minoli ponedeljek v Ljubnem na Gor. Štajerskem Ano Zupančič, doma iz Gruše pri Št. Jerneju, ker je umorila svoje nezakonsko dete.

— **Mrtvo novorojeno dete** so našli na idrijskem pokopališču. Dete je bilo spravljeno v škatljo in prav plitvo v zemljo zakopano. Storitko že imajo.

— **Velika nesreča.** Podgoró na Koroškem se vojaki vadijo vsako leto v streljanju. Letos so tam vojaki 17. pešpolka. Minoli teden se je tam zgodila strašna nesreča. Hoteli so pokazati gledalcem, med katerim je bilo mnogo višje gospode, zlasti žensk, kako se strelja od vseh strani v pravi vojni. Zato so zagreblji v jame nekaj patron s strelivno pavolo, da jih užge in tako kažejo, kako se godi v vojni. Neka patrona (karton) pa se je, ne vedo kako, prezgoda vnela in jednega častnika ter dva moža od pionirjev težko ranila! Zgodila bi se bila še lahko večja nesreča, ker ljudje so silno prestrašeni tekali sem ter tja, med tem ko so od vseh strani streljali s kroglijami. — Namen streljanju tisti dan je bil le, da se je navzoči gospodi, oficirjem in njih ženam ter drugim povabljenim napravil nekak prizor in kratek čas.

— **Sneg** Minole dni je po nekod zapadel visok sneg, tako v Karavankah, soseben visok pa v solnograških in tirolskih gorah, kjer je zmrznilo mnogo živine, katera se zdaj še pase na planinah.

— **Nezgoda na železnici.** Iz Brna se javlja, da je v postaji Sokolnice na Moravskem padel cel tovorni vlak s proge v globok jarek. Mnogo vagonov je močno poškodovanih, šest pa popolnoma razbitih. Škoda na blagu je jako velika. Nezgoda se je primerila, ker je dež premočil nasip tako, da se je udal, ko se je vlak čezenj peljal.

— **Škalpirano dekle.** V neki tovarni v Pečuhu se se je zgodila pretekli teden naslednja grozna nesreča. Neka delavka, 19letna Mariška Čilak, je stala poleg stroja in sicer prav pod jermenom, kateri ga goni. Hotela si je zavezati ruto na glavi, a v tistem hipu je jermen prijel obe njeni kiti in jej hipoma odtrgal z glave vso kožo, z ušesi vred in tudi vejici iznad očez. Delavci so hitro priskočili in stroj ustavili. Nesrečna delavka je obležala brez zavesti in najbrž ne okreva, ker si je pretresla možgane.

— **Dober odgovor.** Slavni računski umetnik Heinhauz iz Ebenfelda je nedavno dajal svoje predstave v računstvu. Ko je prosil gospode, naj mu dajo kak težaven račun, pravi jeden gospodov: koliko je šest krat šest. Računar odgovori: 360, če se še vi zraven postavite.

— **Profesor Pasteur** je bil Pavla pl. Cassagnaca, znanega pretepača, tako razžalil, da ga je ta poklical na dvoboj. Profesor je ravno v svojem laboratoriju delal poskuse s trihinami ko prideta sekundanta. Profesor je jima rekel, da vsprejme dvoboj, a on se poslužuje pravice zbirati orožje. Pokazal je sekundantoma dve klobasi, ki sta bili popolnoma jednaki. Rekel je gospodoma, naj pride Cassagnac, da si izbere jedno teh klobas, drugo bode pa on jedel. V jedni so trihine, v drugi jih ni. Kdor bode trihinasto klobaso jedel, bode umrl. Cassagnac se je odrekel dvoboju.

— **Smrt ali življenje.** Občinski tajnik in župnik v Račinovcih v Slavoniji sta dobila od vojaškega beguna Ilije Ribiča pismi iz Niša, v katerih zahteva, naj mu pošljeta vsak 50 gld., drugače bode z dinamitom njiju hiši razstrelil, njiju ubil in njiju imetje s svojimi ljudmi oropal. On se ne boji, če tudi postavijo straže okrog njiju hiš, bode za svoje delo že pravi trenotek porabil. Ribič je poprej v Oseku ubil svojo ljubico, potem bežal v Srbijo in ondu organizoval roparsko četo.

— **Spreten tat.** Angleški polkovnik Lionel H. je bil te dni v Parizu na svojem potovanju iz Indije. V Parizu je slednji dan vkupe prišel z nekim elegantnim mladim človekom. Nekega dne sta polkovnik in ta mladi človek sedela v gostilni. Mladenec je bil nerodno odprl steklenico z ogljikovokislavo vodo, da je brizgnilo naravnost polkovniku v glavo. Mladenec je hitel s svojim prtičem polkovniku snažiti obleko in se na najfinejši način opravičeval. Ko so natakariji premočeno mizo v red spravljali, je tujec izginil in ko je polkovnik hotel plačati, je opazil, da mu je izginila listnica s 15.000 fr.

— **Zaroka srbskega kralja.** Govorilo se je, da srbski kralj vzame črnogorsko princezino Jeleno, a ga je prehitel italijanski kraljevič. Potem se je imenovala črnogorska princezinja Ana za nevesto srbskega kralja, a ta se je v tem zaročila z nekim ruskim knezom. Kralj Aleksander pa še ne obupa, in hoče vzeti črnogorsko princezino Ksenjo, ki ima še le 15 let.

— **Velika povodenj.** Reka Reno je bila v Italiji prestopila svoje bregove in poplavlila kacic 5000 hektarov sveta.

— **Prva propoved princa Maksa.** Saksonski princ Maks je postal duhovnik. Te dni je imel prvo pridigo v cerkvi sv. Bonifacija v Londonu. Cerkev je seveda bila prenapolnjena. Po pridigi je vsprejel neko nemško deputacijo, kateri je rekel, da ni prišel v London kakor princ, temveč kakor priprost duhovnik.

— **Požara.** V Reszevu v Galiciji je velik požar uničil pošto, cerkev, židovski tempelj in 23 hiš. — V Tökö Terebesu na Ogarskem je pogorelo 60 hiš in več drugih poslopij.

— **Samomor.** Roman J. Zubof, ruski grof in žurnalista v Bostonu, usmrtil se je samega sebe na policijski postaji v Novem Jorku. Bil je komaj 25 let star in že znan kot novelist. Dolgovi so ga pripravili do umora.

— **Grozna nesreča** se je prigodila na železnici prav blizu mesta Atlantic v Ameriki. Kot posledica je ubitih 47 oseb, poškodovanih pa 43. Brzovlak in izletni vlak iz Pensylvanije sta skupaj trčila. Izletni vlak je bil natlačen ljudstva. Začeli so preiskovati stvar, katera je jako temna. Čuje se pa, da sta imela oba vlaka nekako dirko in sta tako skupaj zadela. Oblasti so hitro pomagale nesrečnem, katerih mnogi so bili tako pobiti, da jih ni bilo moči spoznati.

— **Miš v gledališču.** V Monšatru v Angliji je nedavno čez oder v gledališču letela miška in sicer proti ljubiteljici. Ta je hitro skočila na safo in krila vkupe stisnila. To je vzbudilo v gledališču velik smeh. Sedaj so od vseh strani prišli na oder igralci in statisti, da miš ubijejo. Miš je pa skočila z odra v godbeni orkester, od tod pa mej poslušalce. Ženske so kar skočile na sedeže, vkupe stiskale krila in kričale. Ljudje v ložah in na galeriji so se smejali. Naposled jeden moški vjame miš in jo vzdigne za rep. Nekaj žensk je pri tem omedlelo. Hitro so prinesli mačka, ki je miš pojedel. Igra se je potem nadaljevala, a se ni nikdo zanjo menil. Vse zanimanje je bila spridila miš.

— **Vihar.** Hud vihar je v italijanski pokrajini Massa Cazarro podrl mnogo dreves, odnesel več streh, pokončal vinograde. Več rek je bilo izstopilo in poplavlile njive in vinograde. — Velik vihar je bil tudi v Valencii na Španskem. Podrl je mnogo dreves in dimnikov. Trgal je balkone s hiš in sploh mnogo ljudi poškodoval.

— **Odvetnik in župan anarhista.** V Barceloni na Španskem zaprli so odvetnika Caroninana in župana Gracia, ker sta na sumu, da sta se udeležila poslednjega dinamitnega atentata.

— **Vstaja v Carigradu.** V sredo opoldne so Armenci v Carigradu napali otomansko banko, umorili dva uradnika in vratarja, blagajnika pa težko ranili. Iz armenskih hiš so streljali na policijo. Zvečer so bili neredi v raznih delih mesta. Blizu čuvalnice v Galati je razpočila bomba in več ljudi poškodovala. Več inozemskih ladij je odplulo iz luke. Francoska vojna ladija je izkrcala mornarje.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 26. avg. t. l.: 31, 61, 58, 45, 38.

Na Dunaji dne 22. avg. t. l.: 45, 17, 15, 10, 81.

V Gradci dne 22. avg. t. l.: 46, 10, 1, 31, 6.

Vizitnice

priporoča

J. Blaznik-ova tiskarna v Ljubljani.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 12. avg. 1896. Pšenica gld. 7.80 kr., rž gld. 6 — kr., ječmen gld. 5.50 kr., oves gld. 7.— kr., ajda gld. 8.— kr., proso gld. 6.— kr., turšica gld. 5.— kr., leča gld. 10.— kr., grah gld. 9.— kr., fižol gld. 9.— kr. (Vse cene veljajo za 100 kgr.)

NOVO! Prenarejene zvezdne ure NOVO!

Hadfad Watch Company

imajo nalog vse švicarske ure odstraniti. Prenarejena ura, katera ima povsem novo urno sestavo, je, kar se tiče natančnosti, nedosežna. Prenarejena ura bo v umetnem ciseliranem in masivnem facon - pokrovom razposlana. Facon zlato je nova zlatobarna tvarina, amerišanske iznajdba, in ta zlata barva ni samo zunanjja ampak skozi in skozi, in je neobčutljiva proti kislinam, kakor pravo zlato.

Cena samo 5 gld.

Te prenarejene ure so vsled posebne zlate kovine tako pravim zlatim uram podobne, da jih še večaki ne morejo razločiti, tudi ne zavoljo njih umetnega dela. Mi prevzamemo za prenarejene ure od Hartford Watch Comp. popolno poročilo, da nikoli ne zgube pravo zlato barvo. Cena z 3 facon zlato-pokrovi (odskočni pokrov, savonete) samo 5 gld.

Cena samo 5 gld.

Notranje delo prenarejene ure je tako fino in natančno, da jo vsakemu, kedor želi dobro uro imeti, najtopleje priporočamo. Vsaki uri bode priloženo 3 letno pismo poročilo. Vsakdo ima pravico v teku 8 dni svoj denar nazaj zahtevati, ako naša prenarejena ura ne dopade. Cena z faconzlatmi pokrovi le 5 gld.

Prosimo pa naše prenarejene ure od Hadfad Watsch Comp. ne z enakim, toda ničvrednim izdelkom premeniti. Vsaka ura ima vtisnjeno tvrdko Hadfad Watsch Comp. Razpošilja proti poštnem povzetju tvrdka za ure

Anton Rix & Bruder

Dunaj II. Praterstrasse 16.

K uram pripadajoče faconzlate verižice sportfacon le 3 gld.

Svarilo.

Neka dunajska tvrdka ponareja naša oznanila in ponuja zvezdne ure po 6 gld., pa so navadne Goldin ure, katere mi po 4 gld. prodajamo. Vsaka ura naj se vrne, katera nima napis „Hadfad Watsch & Comp“ na kazalu in notranjem delu, ali naj se na nas obrne, da mu k njegovi pravici pomagamo. (9)